

Veterinærtjenesten Innsiktskart - As is

Dette kartet er basert på innlevert arbeid gjennomført av veterinærne i 2023. Kartet inneholder innsett fra 9 intervjuer med veterinærer, bønder, kommunikasjons- og Landbruksrådgivningen, i tillegg til observasjon av en veterinær i felt. Innsiktskartet form som en visuell brukervennlig og faglig hovedfunn som er strukturert ut.

Brukerneisen viser de viktigste aspektene i veterinærtjenesten i dag, med muligheter og utfordringer knyttet til disse. I tillegg inneholder kartet faglig hovedfunn, som går på tvers av brukerneisen.

Dette prosjektet er avgrenset til å hovedsakelig se på veterinærtjenesten knyttet til storfehold på høgskolen. Vi har allikevel tatt på veterinærtjenesten for smådyr, og inkluderer relevante funn fra disse.

Det er et stort akuttrett rundt både bonden og veterinæren. Dette innlevert arbeid går ikke ut over på alle disse relasjonene.

Reisen betyr slik:
Til hvert steg i reisen kan det være tilknyttet utfordringer og/eller muligheter. Disse kan gjelde for én eller flere personer, og er markert i reisen med disse ikoner:

- Udfordring
- Mulighet

I denne reisen møter du på:

Veterinær

Veterinærene spesialiserer på storfe/for gjørra. De har bred kompetanse innen de som er tilknyttet til klovskåp. De tilbringer ofte mye tid i felt, og strekker seg langt for å bidra dyra og bonden skal ha det bra.

Bonde

Bondene driver gjerd på fulltid eller ved siden av annen jobb, har griser, stoffer, sau og/eller hane. Utsatt for alle på én eller annen tidspunkt behov for hjelp fra veterinær.

Kommune

Kommunen har ansvar for å sørge for at de alltid er tilgjengelig veterinær i et vaktord.

Landbruksrådgivningen

Direktoratet deler ut tilskudd til veterinæren og kommunen. De tre tilskuddene er vaktordskutt, stimuleringstilskudd, administrasjonstilskudd og reisebidrag. Direktoratet deler ut tillegg tilskuddene.

Landbruksrådgivningen

Direktøren har ansvar for å sørge for at de alltid er tilgjengelig veterinær i et vaktord.

Det varierer hvor digitale både bondene og veterinærene er. Dobbelt deling kan være en faktor som gir en anslagsligning er trygghet.

Rekruttering

Bli produksjonsdyrveterinærer
Det er idag mange på veterinær som driver med storfe, m.a. da drift med smådyr gir mer utbytte.

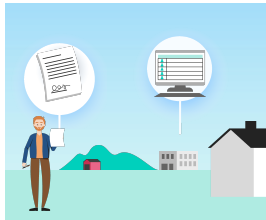
- Mangler kompetanse på storfe og smådyr. Mange som driver med storfe og smådyr har ikke kompetansen til å ta på seg produksjonsdyrveterinærarbeid.
- Mange som ønsker å være veterinær vil gjerne jobbe med storfe og smådyr, men det er vanskelig å finne ut av hvordan man skal ta på seg produksjonsdyrveterinærarbeid.

Bonde
Bondene driver gjerd på fulltid eller ved siden av annen jobb, har griser, stoffer, sau og/eller hane. Utsatt for alle på én eller annen tidspunkt behov for hjelp fra veterinær.

Kommune
Kommunen har ansvar for å sørge for at de alltid er tilgjengelig veterinær i et vaktord.

Landbruksrådgivningen
Direktoratet deler ut tilskudd til veterinæren og kommunen. De tre tilskuddene er vaktordskutt, stimuleringstilskudd, administrasjonstilskudd og reisebidrag. Direktoratet deler ut tillegg tilskuddene.

Organisering av vakter

Skrive kontrakt
Veterinæren og kommunen setter opp en kontrakt sag i mellom.

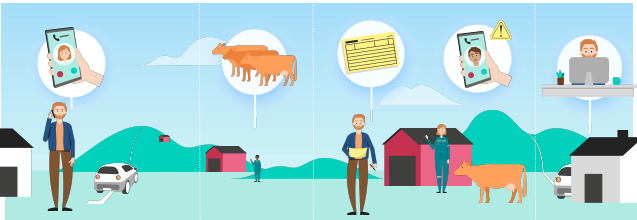
- Veterinæren ønsker å ha en kontrakt som dekker alle vakter, men kommunen ønsker å ha en kontrakt som dekker alle vakter som er på plass.

Bonde
Bondene driver gjerd på fulltid eller ved siden av annen jobb, har griser, stoffer, sau og/eller hane. Utsatt for alle på én eller annen tidspunkt behov for hjelp fra veterinær.

Kommune
Kommunen har ansvar for å sørge for at de alltid er tilgjengelig veterinær i et vaktord.

Landbruksrådgivningen
Direktoratet deler ut tilskudd til veterinæren og kommunen. De tre tilskuddene er vaktordskutt, stimuleringstilskudd, administrasjonstilskudd og reisebidrag. Direktoratet deler ut tillegg tilskuddene.

En dag på jobb

Planlegge rute for dagen
I perioden kl. 08:00 - 09:30/10:00 ringer bondene sin rutepålogging, planlegger veterinæren ruten og når ut til gjørra. Veterinæren prøver å si i fra til bonden når de er på vei.

- Veterinæren vil gjerne ha en rute som dekker alle vakter, men bondene ønsker å ha en rute som dekker alle vakter som er på plass.
- Mange som ønsker å være veterinær vil gjerne jobbe med storfe og smådyr, men det er vanskelig å finne ut av hvordan man skal ta på seg produksjonsdyrveterinærarbeid.

Bonde
Bondene driver gjerd på fulltid eller ved siden av annen jobb, har griser, stoffer, sau og/eller hane. Utsatt for alle på én eller annen tidspunkt behov for hjelp fra veterinær.

Kommune
Kommunen har ansvar for å sørge for at de alltid er tilgjengelig veterinær i et vaktord.

Landbruksrådgivningen
Direktoratet deler ut tilskudd til veterinæren og kommunen. De tre tilskuddene er vaktordskutt, stimuleringstilskudd, administrasjonstilskudd og reisebidrag. Direktoratet deler ut tillegg tilskuddene.

Reise ut på oppdrag
Basert på hva som er ringt inn av annen ruteforhold eller akuttoppdrag, planlegger veterinæren ruten og når ut til gjørra. Veterinæren prøver å si i fra til bonden når de er på vei.

- Veterinæren vil gjerne ha en rute som dekker alle vakter, men bondene ønsker å ha en rute som dekker alle vakter som er på plass.
- Mange som ønsker å være veterinær vil gjerne jobbe med storfe og smådyr, men det er vanskelig å finne ut av hvordan man skal ta på seg produksjonsdyrveterinærarbeid.

Bonde
Bondene driver gjerd på fulltid eller ved siden av annen jobb, har griser, stoffer, sau og/eller hane. Utsatt for alle på én eller annen tidspunkt behov for hjelp fra veterinær.

Kommune
Kommunen har ansvar for å sørge for at de alltid er tilgjengelig veterinær i et vaktord.

Landbruksrådgivningen
Direktoratet deler ut tilskudd til veterinæren og kommunen. De tre tilskuddene er vaktordskutt, stimuleringstilskudd, administrasjonstilskudd og reisebidrag. Direktoratet deler ut tillegg tilskuddene.

Behandle dyr
Veterinæren foretar nødvendig behandling av dyret. Det varierer om bonden er til stede i gjørra sammen med veterinæren eller ikke. Hvis bonden ikke er til stede er dyret ofte satt klart.

- Veterinæren vil gjerne ha en rute som dekker alle vakter, men bondene ønsker å ha en rute som dekker alle vakter som er på plass.
- Mange som ønsker å være veterinær vil gjerne jobbe med storfe og smådyr, men det er vanskelig å finne ut av hvordan man skal ta på seg produksjonsdyrveterinærarbeid.

Bonde
Bondene driver gjerd på fulltid eller ved siden av annen jobb, har griser, stoffer, sau og/eller hane. Utsatt for alle på én eller annen tidspunkt behov for hjelp fra veterinær.

Kommune
Kommunen har ansvar for å sørge for at de alltid er tilgjengelig veterinær i et vaktord.

Landbruksrådgivningen
Direktoratet deler ut tilskudd til veterinæren og kommunen. De tre tilskuddene er vaktordskutt, stimuleringstilskudd, administrasjonstilskudd og reisebidrag. Direktoratet deler ut tillegg tilskuddene.

Utfylling av skjemaer
Etter behandlingen feres info om behandlingen i helsekartet hos dyret har det medisin, eller i sjøkartet hos dyret har det medisin. Veterinæren noterer seg også nødvendig info til eget journalsystem, eller går ut i journalsystemet i en app.

- Veterinæren vil gjerne ha en rute som dekker alle vakter, men bondene ønsker å ha en rute som dekker alle vakter som er på plass.
- Mange som ønsker å være veterinær vil gjerne jobbe med storfe og smådyr, men det er vanskelig å finne ut av hvordan man skal ta på seg produksjonsdyrveterinærarbeid.

Bonde
Bondene driver gjerd på fulltid eller ved siden av annen jobb, har griser, stoffer, sau og/eller hane. Utsatt for alle på én eller annen tidspunkt behov for hjelp fra veterinær.

Kommune
Kommunen har ansvar for å sørge for at de alltid er tilgjengelig veterinær i et vaktord.

Landbruksrådgivningen
Direktoratet deler ut tilskudd til veterinæren og kommunen. De tre tilskuddene er vaktordskutt, stimuleringstilskudd, administrasjonstilskudd og reisebidrag. Direktoratet deler ut tillegg tilskuddene.

Planlagt rute avbrytes
For veterinæren med vaktordet, kan planlagt rute bli avbrutt når som helst av akuttoppdrag som blir ringt inn. Ved flere vakter blir dette skiftet ut, og veterinæren prioriterer hva som handler mest.

- Veterinæren vil gjerne ha en rute som dekker alle vakter, men bondene ønsker å ha en rute som dekker alle vakter som er på plass.
- Mange som ønsker å være veterinær vil gjerne jobbe med storfe og smådyr, men det er vanskelig å finne ut av hvordan man skal ta på seg produksjonsdyrveterinærarbeid.

Bonde
Bondene driver gjerd på fulltid eller ved siden av annen jobb, har griser, stoffer, sau og/eller hane. Utsatt for alle på én eller annen tidspunkt behov for hjelp fra veterinær.

Kommune
Kommunen har ansvar for å sørge for at de alltid er tilgjengelig veterinær i et vaktord.

Landbruksrådgivningen
Direktoratet deler ut tilskudd til veterinæren og kommunen. De tre tilskuddene er vaktordskutt, stimuleringstilskudd, administrasjonstilskudd og reisebidrag. Direktoratet deler ut tillegg tilskuddene.

Journalføring
Veterinæren skal journalføre behandling i eget journalsystem, samt i Dyrehelsetjenestens. Det varierer når dette faktisk skjer, fra etter hver behandling til at det gjøres på slutten av vaken.

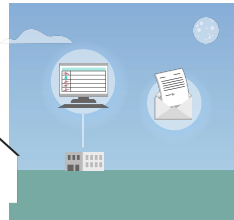
- Veterinæren vil gjerne ha en rute som dekker alle vakter, men bondene ønsker å ha en rute som dekker alle vakter som er på plass.
- Mange som ønsker å være veterinær vil gjerne jobbe med storfe og smådyr, men det er vanskelig å finne ut av hvordan man skal ta på seg produksjonsdyrveterinærarbeid.

Bonde
Bondene driver gjerd på fulltid eller ved siden av annen jobb, har griser, stoffer, sau og/eller hane. Utsatt for alle på én eller annen tidspunkt behov for hjelp fra veterinær.

Kommune
Kommunen har ansvar for å sørge for at de alltid er tilgjengelig veterinær i et vaktord.

Landbruksrådgivningen
Direktoratet deler ut tilskudd til veterinæren og kommunen. De tre tilskuddene er vaktordskutt, stimuleringstilskudd, administrasjonstilskudd og reisebidrag. Direktoratet deler ut tillegg tilskuddene.

Gjennomføring av vakt og admin

Fylle vakter
Det skal være en veterinær tilgjengelig på vakt også utenom ordinær arbeidstid.

- Veterinæren vil gjerne ha en rute som dekker alle vakter, men bondene ønsker å ha en rute som dekker alle vakter som er på plass.
- Mange som ønsker å være veterinær vil gjerne jobbe med storfe og smådyr, men det er vanskelig å finne ut av hvordan man skal ta på seg produksjonsdyrveterinærarbeid.

Bonde
Bondene driver gjerd på fulltid eller ved siden av annen jobb, har griser, stoffer, sau og/eller hane. Utsatt for alle på én eller annen tidspunkt behov for hjelp fra veterinær.

Kommune
Kommunen har ansvar for å sørge for at de alltid er tilgjengelig veterinær i et vaktord.

Landbruksrådgivningen
Direktoratet deler ut tilskudd til veterinæren og kommunen. De tre tilskuddene er vaktordskutt, stimuleringstilskudd, administrasjonstilskudd og reisebidrag. Direktoratet deler ut tillegg tilskuddene.

Sende faktura og søknad om reisebidrag
Ofte sender veterinærene ut faktura i slutten av måneden. Det gjøres både faktura til bondene og dokumentasjon for å få dekket reisebidrag av Landbruksrådgivningen. Noen veterinærer holder styr på kilometer og i en liten notatbok.

- Veterinæren vil gjerne ha en rute som dekker alle vakter, men bondene ønsker å ha en rute som dekker alle vakter som er på plass.
- Mange som ønsker å være veterinær vil gjerne jobbe med storfe og smådyr, men det er vanskelig å finne ut av hvordan man skal ta på seg produksjonsdyrveterinærarbeid.

Bonde
Bondene driver gjerd på fulltid eller ved siden av annen jobb, har griser, stoffer, sau og/eller hane. Utsatt for alle på én eller annen tidspunkt behov for hjelp fra veterinær.

Kommune
Kommunen har ansvar for å sørge for at de alltid er tilgjengelig veterinær i et vaktord.

Landbruksrådgivningen
Direktoratet deler ut tilskudd til veterinæren og kommunen. De tre tilskuddene er vaktordskutt, stimuleringstilskudd, administrasjonstilskudd og reisebidrag. Direktoratet deler ut tillegg tilskuddene.

Hovedfunn

Fra veterinærens perspektiv

Jeg opplever det som krevende å sikre en forsvarlig veterinærtjeneste

Kommunen er forpliktet å sikre tilgjengelig veterinærtjeneste hele døgnet. Vaktordet som sikrer tilgjengelighet utenom vanlig arbeidstid, blir økonomisk belastet av direktoratet gjennom et vaktordskutt. I tillegg kan kommunen taes ut av administrasjonstilskudd og et stimuleringsbidrag. Over tid har det vært betydelig kommunale saker som vært dobbelt så høyt som det direktoratet deler ut.

Veterinærtjenesten er spesielt utfordret for kvelden. Det er færre veterinærer som velger å jobbe med storfe i dag. Dette er knyttet til flere faktorer: det er mer lønnsomt å jobbe med smådyr, de beredingsplanene blant smådyrene er fagre. Arbeidsforhold er mer stabilt, og man har et større faglig nettverk rundt seg. Flere som utdanner seg som veterinærer er født og oppvokst i by, som kan bidra til at flere spesialiserer seg mot smådyr.

Videre finnes det ingen tilgjengelig oversikt over vikarer, som gjør det krevende for kommunen å få tak i et tilstrekkelig antall vikarer. Løsningen med å bruke vikarer er kostbar, og mindre effektivt bruk av midler enn faste ansatte.

Jeg strekker meg langt for dyra, på bekostning av min egen helse

Veterinærtjenesten for storfe er ustabil i dag, men det går som regel rundt fordi veterinærene strekker seg langt for dyra og bonden. Veterinærene tar ansvar for nye, selv om det kanskje er kommunen eller andre aktører som får ansvaret for det. Mange kommuner bruker for å dekke utgifter med veterinærene, sikrer ikke veterinærene rettigheter og betale godt nok.

Veterinærene vil ofte ikke, både i møtet med kommunen og bonden, samtidig er faglig rundt veterinærene viktig for å få faglig sparring, støtte og oppfølging. Fagnettet er også viktig for å sikre at det er nok personer til å dekke vaktene.

Jeg må prioritere hvor jeg trengs mest

Det er færre bønder enn tidligere, som gjør at veterinærene lengre reisestrekker og tidvis mye tid i felt. Samtidig blir det færre oppgaver for veterinærene og mindre betjening på dagtid.

For å korrigere veterinærene girer bondene å ringe til veterinæren. Det er da som regel for å sikre ruteforhold, når det er behov for akuttbehandling eller rådgivning. Veterinærene har gjerne telefonforhold mellom kl. 8-10 om morgenen, og denne tiden blir da bundet opp til å være på helsevidere.

I tillegg kan det være at dagen bli ringt inn akuttoppdrag. Veterinæren må prioritere hva som er mest akutt hvis det ringes inn flere i samme periode. For bonden vil det si at det er lite forutsigbart når veterinæren faktisk dukker opp. De har forståelse for at det kan være vanskelig å beregne, samtidig som de selv blir veldig bundet opp den dagen veterinæren skal komme.

Jeg opplever at admin-oppgaver er krevende å få tid til

Det er mye som skal rapporteres i dag, blant annet på helsekartet, i Dyrehelsetjenesten og i både bonden og veterinærens journalsystem. I tillegg har andre aktører egne systemer hvor ting skal rapporteres inn. I en hektisk arbeidsdag kan det være krevende å få gjort utvare rapportering og andre admin-oppgaver.

Det varierer hvor digitale både bondene og veterinærene er. Dobbelt deling kan være en faktor som gir en anslagsligning er trygghet.